

Pidä Saaristo Siistinä ry VUOSIKERTOMUS 2010

Pidä Saaristo Siistinä ry on vuonna 1969 perustettu veneilijöiden ja muiden vesilläliikkujien ympäristöjärjestö. Tavoitteenamme on luoda vesillä liikkumiselle sellaiset edellytykset, että vesiympäristön kuormittaminen jää mahdollisimman vähäiseksi.

Ylläpidämme veneilijöille Roska-Roope-jätehuoltopisteitä Pohjanlahden, Saaristomeren, Itäisen Suomenlahden, Pirkanmaan, Päijänteen ja Saimaan saaristoalueilla. Roska-Roope-jätehuoltopisteiden lisäksi ylläpidämme ja kehitämme käymäläjäteveden imutyhjennysverkostoa ja tyhjennämme imutyhjennyslaitteita, järjestämme jätteiden erilliskeräyksiä ja kehitämme veneilyn ympäristönsuojelua. Ympäristökasvatustoimintamme parantaa veneilijöiden ja satamien tietoutta veneilyn ja satamatoiminnan ympäristövaikutuksista.

JÄTEHUOLTO

Yhdistys tarjosi veneilijöille jätehuoltopalveluita ylläpitämällä 186 Roska-Roope-jätehuoltopistettä rannikkoalueilla ja sisävesillä. Näiden huoltoa varten yhdistyksellä on huoltoalukset Pohjanlahdella, Saaristomerellä, Saimaalla ja Päijänteellä. Itäisellä Suomenlahdella ja Pirkanmaalla huoltotyöt tehtiin pienveneellä. Yhteensä jätepisteistä kerättiin 8586 jätessäkillistä sekajätettä, mikä oli 1673 säkillistä edellisvuotta vähemmän.

Jättemäärällä mitaten huoltotoiminnan painopiste oli Saaristomerellä. Saimaalla ja Päijänteellä tehtiin varsinaisen jätehuoltotyön lisäksi paljon retkisatamien kunnostus- ja rakennustöitä. Lisäksi siellä kuljetettiin 181,3 m³ polttopuuta saarissa sijaitseviin retkisatamiin.

Vesistöalue	Roska-Roope-pisteiden lkm	Jättemäärä, m ³
Pohjanlahti	31	309,8
Saaristomeri	37	1052,0
Itäinen Suomenlahti	8	43,8
Pirkanmaa	8 (käymälää)	-
Päijänne	24	43,2
Saimaa	78	268,4
YHTEENSÄ	186	1717,20

Roska-Roope-pisteissä on pyritty lisäämään lajittelumahdollisuuksia, mikä tarkoittaa erillisiä astioita lasille ja pienmetallille. Lasia kerättiin 16,9 m³ ja pienmetallia 24,28 m³. Yhdistyksen huoltoalukset huolsivat myös kohteissa sijaitsevat kuivakäymälät ja yhdistyksen omat imutyhjennyslaitteet, joita on kolmekymmentä. Näistä kertyi käymäläjätevettä 169,05 m³.

Saaristomerellä ja Pohjanlahdella tehtiin erilliskeräyskampanjat, joissa kerättiin ongelmajätteitä, metalliromua sekä sähkö- ja elektroniikkaromua (SER) saariston asukkailta, Erilliskeräyksissä kerättyjen jakeiden kokonaismäärät olivat: metalliromu 27403 kg, ongelmajäte 4356 kg ja SER-jäte 820 kg.

Saaristomeri

m/s Roope siirrettiin keväällä Itäiseltä Suomenlahdelta Saaristomerelle korvaamaan vuoden 2009 lopussa myyty m/s Jumbo-Roope. Huoltokautta häirtasivat Roopen toistuvat moottoriongelmat ja aluksen rungon vuodot, joita ei ollut saatu kautta edeltäneessä talvitelakoinnissa korjattua. Erilliskeräys, kelluvien imutyhjennyslaitteiden tyhjennykset sekä vessojen tyhjennykset teetettiin ostopalveluna. Kalusto-ongelmista johtuen huoltotyöt sujuivat tyydyttävästi.

Nötön jätepieste suljettiin jo syksyllä 2009 vuokrasopimuksen päättymisen vuoksi, eikä saarella ollut toimintavuonna Roska-Roope-pistettä. Uusia imutyhjennyslaitteita ei asennettu alueelle, koska aiempina vuosina ympäristöministeriöltä tähän tarkoitukseen saatu erillisrahoitus loppui 2009.

Pohjanlahti

Huoltotoiminta jatkui aiempien vuosien tapaan m/s Roope-Botnialla. Jätettä oli edellisvuoden tasoa. Eriliskeräys tehtiin yhteistyössä Stormossen Oy Ab:n kanssa Vaasan saaristossa heinä–elokuun vaihteessa. Hebenettan grillikatos paloi, eikä kohteeseen olla toistuvan ilkvallan takia rakentamassa uutta grillikatosta.

Pirkanmaa

Pirkanmaalla on jo vuosia toimittu roskattoman veneilyn periaatteella, jossa veneilijät tuovat syntyvät roskansa itse maantien päässä oleviin veneseurojen ja kuntien jätepiesteisiin. Yhdistys ylläpitää saarissa kuivakäymälöitä sekä kahta imutyhjennyslaitetta. Toimintavuonna järjestettiin lisäksi metallinkeräys Syvinkisalmella, Saunasaaren siivoustalkoot sekä venesatamien siivoustalkoita toteutettiin yhdessä veneseurojen kanssa (Halkoniemi, Tampereen Pursiseura ja Mustalahden satama).

Päijänne

m/s Roopettaren ja Roope Kuutin huoltokausi sujui hyvin. Retkisatamissa tehtiin pieniä korjaustöitä ja Virtosaaresta purettiin pieni mökki. Yhteistyö jatkui Päijänteen Virkistysalueyhdistys ry:n ja kuntien kanssa. Roopetar oli Päijänne Purjehduksen etualuksena.

Saimaa

m/s Roope-Saimaan uusi miehistö suoriutui kesästä hyvin. Kesä oli Saimaalla vilkas ja hellejakso oli poikkeuksellisen pitkä. Retkisatamat vaativat normaalia tiheämmin tehtyjä huoltoja. Etelä-Saimaalle, Satamon retkisatamaan rakennettiin prototyyppi maalle sijoitettavasta astianpesupaikasta. Yhteistyö jatkui tiiviinä mm. Etelä-Karjalan Virkistysaluejärjestön, Saimaan Virkistysalueyhdistys ry:n sekä kuntien kanssa. Roope-Saimaa oli Sulkavan Suursoutujen turva-aluksena.

Itäinen Suomenlahti

Itäisellä Suomenlahdella käynnistyi veneilijöiden jätehuollon kehittämishanke (ks. tarkemmin Projektit), joka vaikutti jo ensimmäisenä kesänä yhdistyksen Roska-Roope-pisteisiin. Huoltotoiminta keskitettiin suosituimpiin kohteisiin, joiden palvelutasoa saatiin huomattavasti parannettua edellisvuodesta. Syksyllä käynnistyi jo olemassa olevien huoltopisteiden kunnostuskartoitus. Talven aikana selvitetään lisäksi, missä muualla alueella on tarvetta veneilijöiden jätehuoltopalveluille.

TIEDOTUS

Tiedottajana aloitti Nora Forsman 1.3.2010.

Yhdistyksen jäsenlehti Roope News ilmestyi kaksi kertaa, huhtikuussa ja lokakuussa. Lehden painosmäärä oli 16 000 kpl. Syyslehden visuaalista ilmettä raikastettiin ennakoiden vuoden 2011 laajempaa lehti uudistusta.

Yhdistyksen verkkosivuilla vieraili mukaan vuoden aikana keskimäärin 1953 erillistä kävijää kuukaudessa (Google Analytics). Suosituimmat viisi hakusanaa olivat pidä saaristo siistinä, pidä saaristo siistinä ry, sähköinen joulukortti, håll skärgården ren ja roskaroope. Sivustolla käytettiin aikaa keskimäärin 2,31 minuuttia.

PSS ry:lle perustettiin Facebookiin oma ryhmä, johon oli vuoden loppuun mennessä liittynyt 884 jäsentä.

Lähetimme keväällä suorakirjeen venerekisteristä poimituille 3000:lle veneen omistajalle. Suorakirjekampanjan tulos oli noin 100 uutta jäsentä, mitä voi pitää kohtuullisena.

Tärkein messuosallistuminen oli Vene 10 -messut Helsingissä. Muita messuja ja tapahtumia, joihin yhdistys osallistui, olivat muun muassa Jyväskylän Vapaa-Aika-messut 27.–28.3., Kuopion Kallavesj -messut

9.–11.4., Kirkkonummen Bonusmessut 8.5., Naantalın Venemessut 29.–30.5., Saaristomarkkinapäivä Tammissaaren Skåldössä 3.7., Jussarö Dagen 17.7., Helsingin Uiva 19.–22.8., Aurajokitapahtuma Turussa 22.9. ja Kotkan Helamarkkinat 13.5.

Mediaosumia tuli vuoden aikana noin 100 kpl. Erityisesti huomiota mediassa sai Helsingin venemessuilla lanseerattu Roope-Satamat-ympäristöohjelma.

Jokavuotinen satamaseminaari järjestettiin Tukholmassa 12.–14.3. Seminaariin osallistui PSS ry:n henkilökunnan lisäksi 27 henkilöä.

PROJEKTITOIMINTA

Ympäristökysymykset veneiden huolto- ja telakointialueilla

1.2.2008 alkanut, Varsinais-Suomen liiton myöntämää Maakunnan kehittämisrahaa saanut hanke päättyi helmikuussa. Hankkeen lopputyönä teetettiin Airix ympäristö Oy:llä suunnitelma veneiden pohjapesupaikasta. Suunnitelma julkaistiin tammikuussa, osana hanketta järjestetyn Pienvenetelakoiden kehittämispäivän yhteydessä.

BalticSeaNow.info

Yhdistys on mukana Turun ammattikorkeakoulun vetämässä BalticSeaNow.info -hankkeessa veneilyn asiantuntijana. Mukana on partnereita Suomesta, Ruotsista, Virosta ja Latviasta. Hankkeen tavoitteena on virittää aktiivista kansalaiskeskustelua Itämeren tilasta sekä lisätä ympäristötietoisuutta. Uusi Itämeri-portaali toimii ajankohtaisen Itämeritiedon lähteenä. Portaalin kautta voi seurata webkameroiden kuvaamaa materiaalia, tarkastella reaaliajassa mittaustuloksia esimerkiksi jään paksuudesta tai aallon korkeudesta. Portaalissa on myös videoita ja pelejä, jotka ovat helppo tapa Itämeritiedon omaksumiseen. Lisäksi portaali hyödyntää sosiaalisen median sovelluksia kuten blogeja ja Facebook-ryhmiä, jotka perustuvat käyttäjien tuottamaan Itämeri-tietoon. Yksi nettikamera sijoitettiin kesäksi m/s Roopeen ja yksi blogisteista on m/s Roopen kippari Kari Lahtinen. Kiinnostuneet voivat seurata näin huoltoaluksen kulkua ja työskentelyä. Hanke alkoi marraskuussa 2009 ja se päättyy lokakuussa 2012. Hankkeen kokonaisbudjetti on 1,4 M€, josta yhdistyksen osuus 114 800 €.

Baltic Marine Litter

Baltic Marine Litter -hankkeelle haettiin uudelleen rahoitusta sekä keväällä että loppuvuodesta, kahdesta eri EU-ohjelmasta. Ensimmäinen rahoitushakemus jätettiin sisään Baltic Sea Region –ohjelmaan maaliskuussa. Kielteinen päätös rahoituksesta annettiin kesäkuussa. Hanke valmisteltiin toistamiseen marraskuussa Central Baltic -ohjelmaan, jonne jätetyn hankesuunnitelman budjetti oli huomattavasti aiempaa pienempi ja sisältö suppeampi, keskittyen lähinnä roskaantumisen mittaamismenetelmän implementointiin. Päätös rahoituksesta annetaan keväällä 2011. Hankeen pääpartneri on Håll Sverige Rent ja muut hankepartnerit koostuvat Keep Baltic Tidy -verkoston jäsenistä. Hankkeen tavoitteena on tutkia ja vertailla roskaantumisongelmaa Itämeren rannoilla.

Veneilyn jätehuolto Itäisellä Suomenlahdella

Selvitys Itäisen Suomenlahden veneilyn jätehuoltopalveluiden tarpeesta ja kehittämisestä sai EAKR:n ja valtion tukea 73 870 euroa ja sen omarahoitusosuus on 31 658 euroa. Hankkeen toteutusaika on 1.7.2010–30.9.2011. Kesän ja syksyn aikana hankkeelle koottiin ohjausryhmä, tehtiin maastokäynnit ja korjaussuunnitelmat PSS ry:n huoltamiin jätepisteisiin sekä pidettiin ensimmäiset hankekokoukset. Alueella veneilevien sekä kesä- ja kanta-asukkaiden näkemystä jätehuollosta Itäisellä Suomenlahdella kartoitettiin yhdistyksen kotisivuilta löytyvän kyselyn avulla sekä kirjeitse avaintahoilta.

Roope-satamat

Vuosi 2010 oli Roope-satama-ohjelman ensimmäinen toimintavuosi. Kyseessä on Sinilipun korvaava, yhdistyksen oma venesatamien ympäristöohjelma. Ohjelman lanseeraus oli Vene 10 -messuilla ja ennen ensimmäistä veneilykautta mukana oli jo 36 venesatamaa, joista noin puolet sisävesiltä ja puolet rannikolta. Syksyllä kerätyn palautteen perusteella ohjelmaan oltiin erittäin tyytyväisiä ja Roope-lipun tunnettuus jo heti ensimmäisenä vuonna parempi kuin aikaisemmin Sinilipulla.

Ranta-Roope-kerhot

Freudenberg Oy Ab lahjoitti yhdistykselle Wileda-liinan myynnistä kerätyt varat nimenomaisesti lapsille suunnatun Ranta-Roope-kerhotoiminnan järjestämiseksi. Ranta-Roope-kerhonohjaajat palokattiin Nauvon, Kasnäsin, Tammisaaren, Kotkan, Rääkkylän ja Puumalan Roope-satamiin 29.6.–31.7. väliseksi ajaksi. Ympäristöpainotteisia kerhoja pidettiin viitenä iltana viikossa ja niihin osallistui yhteensä muutamia satoja 6–12-vuotiaita lapsia.

TYTÄRYHTIÖT JA ROOPE-TUOTEMYYNNTI

PSS ry:n 100 % omistaman, Roope-tuotemyynnistä vastanneen Saaristo Siistinä Tuotteet Oy:n nimi muutettiin helmikuussa RSH-Trading Oy:ksi ja samalla käynnistettiin yhtiön purkamismenettely. Selvitystila rekisteröitiin 11.5.2010 ja yhtiön viimeinen tilikausi päättyi 30.9.2010, jolloin tehtiin lopputilitys. Yhtiön toiminta loppui 19.11.2010.

Ulkoistetusta Roope-tuotemyynnistä vastasi koko toimintavuoden ajan Pinetta-tuote Oy / Design Hill. Uusi, ympäristöystävällinen Roope-tuotevalikoima sai positiivisen vastaanoton. Tuotteita myytiin Design Hillin myymälässä, PSS ry:n verkkokaupassa ja jälleenmyyjien kautta. Toimintavuoden lopussa Design Hill tilitti PSS ry:lle sopimuksen mukaisen royaltin tuotemyynnistä.

INVESTOINNIT

Yhdistyksen jäsenrekisteri siirrettiin uuteen, joustavampaan ja tietoturvalliseen Ankkuri-rekisteriohjelmaan.

Saaristomeren huoltoalus m/s Roope telakoitiin marraskuussa 2010 ja alus peruskorjataan talvikauden aikana. Aluksen vuodot korjataan, pääkoneet vaihdetaan uusiin ja koko sähköjärjestelmä uusitaan. Korjaustöiden kustannusarvio on 190 000 €.

Itäiselle Suomenlahdelle hankittiin uusi pumppu ja apukone septilaitteiden tyhjentämistä varten. Investoinnin arvo oli noin 20 000 €.

HALLINTO JA ORGANISAATIO

Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 15.4. Turussa ja siihen osallistui 19 henkeä.

Yhdistyksen hallituksen muodostivat

- Bo Lindholm (pj)
- Alf Norrgård
- Bengt Westerholm
- Klas Nyström
- Björn Grönholm
- Susanna Ollqvist
- Olli Naukkarinen
- Veli-Pekka Manninen

Hallitus kokoontui vuoden aikana viisi kertaa (19.2., 15.4., 15.4., 15.9. ja 5.11.).

Hallitus päätti keväällä käynnistää uudelleen yhdistyksen säännöissä mainitun seniorivaliokunnan toiminnan. Valiokunta muodostuu yhdistyksen hallituksen aiemmista jäsenistä ja sen toiminta käynnistyy virallisesti 2011. Valiokunta kokoontui ensimmäisen kerran 13.12. ja määritteli tehtäväkseen yhdistyksen toiminnan edistämisen ja tukemisen sekä toimintafilosofian vaalimisen. Valiokunnan kokoonpano on alkuvaiheessa Bo Lindholm, Alf Norrgård, Ilkka Niva ja Rolf Karrento.

Yhdistyksen palveluksessa oli toimintavuonna yksitoista vakituista työntekijää ja kesäaikana näiden lisäksi merimiehiä ja kausityöntekijöitä.

Ympäristöministeriö suoritti yhdistyksen toiminnan ja talouden tarkastuksen 19.–20.8. Saimaalla. Tarkastuksesta saatu palaute oli positiivista.

Marraskuussa yhdistyksen talouteen tehtiin verotarkastus. Alustavan tarkastuskertomuksen mukaan tarkastuksessa ei havaittu merkittäviä oikaisutarpeita (lopullinen tarkastuskertomus tulee myöhemmin).

TALOUS

Menojakauma oli:

Jätehuolto 577 403,88 € / 47,5 %
Tiedotus 343 196,77 € / 28,3 %
Hallinto 275 792,72 € / 22,7 %
Sijoitus- ja rahoitustoiminta 17 923,29 € / 1,5 %

Toimintavuoden ylijäämäksi muodostui 111 540,23 € Tulojakauma oli:

Ympäristöministeriön avustus 480 000,00 € / 36,2 %
Jäsenmaksut/varainhankinta 374 848,95 € / 28,3 %
Yritysyhteistyö 221 245,57 € / 16,7 %
Projektitoiminta ja tiedotus 70 892,94 € / 5,3 %
Jätehuollon tuotot 147 041,34 € / 11,1 %
Kunta-avustukset 31 828,09 € / 2,4 %

Toimintavuoden ylijäämää käytetään m/s Roopen peruskorjaukseen ja ylijäävä osa säästetään uuden huoltoaluksen hankintaa varten.

JÄSENMAÄRÄ

Yhdistyksen jäsenmäärä toimintavuoden lopussa oli 12 439 jäsentä. Jäsenmäärän muutos vuoden aikana oli vähennystä 391 jäsentä.

Turussa, 31.1.2011

Esko Sorakunnas
pääsihteeri